

**Mateřská škola Havířov – Šumbark, Petřvaldská 32 / 262
Petřvaldská 32 / 262
736 01 Havířov – Šumbark**

**Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany
zdraví dětí ve škole
č. 13**

Úvodní ustanovení

Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání dětí ve škole má výkon dohledu nad činností dětí mimořádný význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví a v jejich rámci i úkoly dohledu nad dětmi školy stanoví pro školu obecně závazné právní předpisy.

Cílem směrnice je zdůraznit klíčová ustanovení těchto předpisů a doporučit způsob postupu při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při výchově a vzdělávání dětí ve škole.

Čl. 1

Předmět a rozsah úpravy

Tato směrnice stanoví postupy vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ve škole.

Čl. 2

Předcházení rizikům

(1) Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí při vzdělávání a výchově (dále jen „vzdělávání“), činnostech s ním přímo souvisejících a při poskytování školských služeb.¹ K zabezpečení tohoto úkolu škola přijímá na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik.² Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména možné ohrožení dětí při vzdělávání, při přesunech dětí v rámci školního vzdělávání a při účasti dětí školy na různých akcích pořádaných školou. Zároveň přihlíží k věku dětí, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

(2) Škola podle školního vzdělávacího programu, zpracovaného na základě příslušného rámcového vzdělávacího programu, seznamuje děti s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví tak, aby bylo dosaženo klíčových kompetencí vztahujících se k ochraně zdraví dětí a jejich bezpečnosti. Tyto klíčové kompetence jsou vytvářeny na základě vzdělávacího

¹) § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a o změně některých zákonů (školský zákon).

²) § 101 a § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

obsahu - očekávaných výstupů a účelně zvoleného učiva. Ve školním vzdělávacím programu je ochrana a bezpečnost zdraví součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu a zdraví člověka, chápanému jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Jedná se o nadpředmětové téma, jehož součástí je mimo jiné dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných událostí, problematika první pomoci a úrazů, prevence sociálně patologických jevů, ochrana před sexuálním zneužíváním atp.

(3) Škola je při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinna přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.³ Rámcové vzdělávací programy stanoví kromě konkrétních cílů, formy, délky a povinného obsahu vzdělávání i podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.⁴

(4) Ředitelka školy vydá školní řád.⁵ Školní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Školní řád zveřejní ředitelka na přístupném místě ve škole, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance a děti školy a informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce dětí.

Čl. 3

Povinnosti dětí

Děti jsou povinny na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména

- a) dodržovat školní řád a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byly seznámeny,⁶
- b) plnit pokyny zaměstnanců školy vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem.

Čl. 4

Zdravotní předpoklady

(1) Škola se řídí ustanoveními zvláštních předpisů, jež se týkají zjišťování zdravotního stavu dětí a jejich zdravotní způsobilosti.

(2) Pro účast na některých vzdělávacích činnostech školy, například na škole v přírodě, sportovních a tělovýchovných akcích, se vyžaduje zdravotní způsobilost,⁷ kterou posuzuje

³) Blíže k prevenci sociálně patologických jevů vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

⁴) § 4 a § 5 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

⁵) § 30 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

⁶) § 22 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost. Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

(3) Zákonní zástupci dětí jsou povinni informovat školu⁸ o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání nebo na účast na akcích podle odstavce 2.

(4) Změny zdravotního stavu, ke kterým dojde v průběhu vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a které mohou mít vliv na zapojení dítěte do prováděných činností, oznamují děti okamžitě příslušnému pedagogickému pracovníkovi.

Čl. 5

První pomoc a ošetření

(1) Škola zajistí, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci⁹ a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních. Odpovídá za vhodné rozmístění lékárníček první pomoci s potřebným vybavením.¹⁰ Rovněž zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci byly seznámeny děti a všichni zaměstnanci školy. Na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení včetně zdravotnických zařízení zajišťujících dopravu raněných, nemocných a rodiček. O provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy i děti.

(2) Podle závažnosti úrazu a s ohledem na věk zraněného dítěte, případně další okolnosti, zajistí škola jeho doprovod do zdravotnického zařízení a zpět nebo domů. O události a provedených opatřeních informuje bez zbytečného odkladu zákonného zástupce dítěte. Doprovodem může být pouze zletilá osoba, plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole.

(3) Opatření k zajištění první pomoci provede škola i při školních akcích konaných mimo školu.

⁷) § 9 a § 10 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸) § 22 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

⁹) § 103 odst. 1 písm. i) zákona č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

¹⁰) § 2, odst. 1, písm. f) zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci).

(4) Rozsah vybavení prostředky pro poskytnutí první pomoci při zotavovací akci stanovuje zvláštní právní předpis.¹¹

Čl. 6

Poučení dětí

(1) Škola zajistí, aby děti byly poučeny o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním. Děti zároveň seznámí s konkrétními pokyny, právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí¹² a se zásadami bezpečného chování, s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou děti setkat ve škole, jejím okolí a při činnostech mimo školu (například nebezpečí od neznámých lidí, nebezpečí násilí a šikany,¹³ nálezy nebezpečných předmětů apod.). Dále děti seznámí s ustanoveními předpisů a pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, pokud se vztahují na příslušnou činnost, akci nebo pracoviště a průběžně také s ustanoveními školního řádu, sportovních zařízení, tělocvičen a hřišť a jiných pracovišť a s dalšími opatřeními školy, jež mohou mít bezpečnostně preventivní význam.

(2) Dokladem o provedeném poučení je záznam poučení (např.: v třídní knize), přílohou je osnova poučení.

Čl. 7

Dohled nad dětmi

(1) Škola je povinna vykonávat podle zvláštních předpisů nad dětmi náležitý dohled.¹⁴ Kromě bezpečnostních hledisek zajišťují pedagogičtí pracovníci při dohledu nad dětmi také výchovné působení, a to v zájmu předcházení škodám na zdraví, majetku a životním prostředí. O zajištění náležitého dohledu rozhoduje ředitelka školy.¹⁵ Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku dětí a jejich rozumovému rozvoji (vyspělosti), dopravním a jiným rizikům.

(2) Při akcích konaných mimo školu, místo a čas shromáždění dětí a skončení akce oznámí škola nejméně dva dny před konáním akce zákonným zástupcům dětí.

¹¹) Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů.

¹²) Přiměřeně se užíje § 349 zákona č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

¹³) Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č.j.: 28 275/2000-22

¹⁴) § 2920, 2921 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵) § 164 odst. 1 písm. h) zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

(3) Podle rozhodnutí ředitelky školy mohou dohled konat vedle pedagogických pracovníků i jiné osoby, které jsou zletilé, plně způsobilé k právním úkonům a jsou v pracovněprávním vztahu ke škole. Tyto osoby musí být řádně poučeny o povinnostech dohledu a ředitelka školy o tomto poučení provede písemný záznam, který osoba pověřená dohledem podepíše.

Čl. 8

Výuka plavání

(1) Výuka plavání se uskutečňuje v zařízeních k tomu určených. Ředitelka školy musí ověřit dodržování hygienických podmínek ze strany zařízení určeného pro výuku plavání, odbornou úroveň poskytované výuky, podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany dětí. Při plavecké výuce se třída dělí na skupiny, každou skupinu vede jeden vyučující. Nejvyšší počet dětí ve skupině je 15. Pedagogický pracovník má přehled o celém prostoru výuky a všech dětech, které se výuky účastní. Pedagogický pracovník pravidelně provádí v průběhu výuky překontrolování počtu dětí. Totéž se provádí při jejím zakončení.

(2) Vyučující pedagogický pracovník věnuje zvláštní péči neplavcům. Jejich výcvik se provádí podle možnosti odděleně v bazénu s odpovídající hloubkou vody.

(3) Odpovědnost za bezpečnost dětí při výuce plavání, která je realizována mimo školu, nesou pedagogičtí pracovníci, kteří děti na výuku plavání doprovázejí.

(4) Za bezpečnost dětí při plavecké výuce ve školách, do doby jejich předání pedagogickým pracovníkům, jež vedou výuku, odpovídají pedagogičtí pracovníci, kteří děti na plaveckou výuku doprovázejí. Doprovázející pedagogický pracovník je přítomen po celou dobu výuky. V dohodách uzavíraných o využívání cizích zařízení k plavecké výuce je nutno upravit ve smyslu těchto zásad podrobně povinnosti zaměstnanců zúčastněných stran, týkající se jejich odpovědnosti za bezpečnost dětí.

(5) Pokud v celém průběhu výuky nemůže být zachován náležitý přehled o všech jeho dětech (účastnících), pedagogický pracovník plaveckou výuku přeruší.

Čl. 9

Zvláštní pravidla při některých činnostech

(1) Kromě obecných zásad úrazové prevence jsou při některých činnostech dodržována další zvláštní pravidla. Je tomu tak zejména při výuce pohybových činností, koupání, výuce plavání, sportovních a turistických akcích. Ve všech takových případech klade škola zvýšený důraz na dodržování pokynů, právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, pokynů a zásad úrazové prevence pedagogickými

pracovníky i dětmi. Důsledně je vyžadováno ukázněné chování dětí. Dítě musí mít k dispozici svůj průkaz zdravotní pojišťovny nebo jeho kopii.

(2) Při pohybových a sportovních činnostech (míčové hry apod.) se účastníci řídí ustanoveními o bezpečnosti obsaženými v pravidlech pro příslušnou pohybovou činnost, danou věkovou skupinu a jejich modifikaci pro dané prostorové podmínky školy a ustanoveními soutěžních řádů daných sportů.

(3) Při sportovních a jiných činnostech, kde je zvýšená možnost ohrožení zdraví, se děti řídí pokyny vyučujícího. Vyučující nedovolí, aby se dítě bez odložení pro činnost nevhodných a nebezpečných předmětů účastnil příslušné činnosti. Těmito ozdobnými, pro činnost nevhodnými a nebezpečnými předměty jsou například náramky, hodinky, náušnice.

(4) Děti používají cvičební úbor a obuv a mají výstroj podle druhu vykonávané činnosti a podle pokynů pedagoga, který dodržování tohoto požadavku kontroluje. Žák musí mít cvičební úbor a obuv v řádném a použitelném stavu.

Čl. 10

Lyžařský výcvik

(1) Lyžařský výcvik je veden pedagogickými pracovníky, kteří odpovídají za činnost instruktorů. Jejich kvalifikaci si ověří ředitelka školy. Práci instruktorů řídí vedoucí instruktor. Vedoucí instruktor před odjezdem na lyžařský výcvik upozorní na nutnost seřízení bezpečnostního vázání lyží. Děti prokáží seřízení bezpečnostního vázání lyží potvrzením servisu, popř. čestným prohlášením zákonných zástupců.

(2) Za řádnou organizační kurzu odpovídá jeho vedoucí. Zajišťuje vhodnou dopravu, poučení dětí o pokynech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. Při realizaci výcviku řídí činnost jednotlivých pracovníků, dbá na dodržování stanoveného programu praktické i teoretické části kurzu.

(3) Doporučuje se, aby zákonní zástupci dítěte a předložili před odjezdem prohlášení o tom, že je žák zdravý a ve stavu schopném absolvovat lyžařský výcvik.

(4) Před odjezdem na výcvik se doporučuje sjednat pojistnou smlouvu s pojišťovnou. (Jednorázové úrazové připojištění žáků, pojištění z odpovědnosti za škodu vzniklou při výkonu povolání.)

(5) Účastníci výcviku jsou povinni dodržovat pokyny vedoucích instruktorů k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví, včetně pravidel bezpečného pohybu na sjezdových a

běžeckých tratích. U dětí se při lyžařském výcviku doporučuje používání lyžařských ochranných přileb.

(6) Lanovky a vleky se používají jen pro organizovaný výcvik po řádném poučení o všech pravidlech a bezpečnostních předpisech o jízdě na vlecích a lanovkách. Během pobytu na horách je nutné dodržovat pokyny Horské služby a respektovat výstražné značky. Za nepříznivých podmínek (hustá mlha, sněhová bouře, teplota pod mínus 12 °C apod.) se výcvik a horské výlety omezují, popřípadě nekonají.

(7) Výcvik se provádí v terénu, který odpovídá lyžařské vyspělosti dětí. Zvýšená pozornost se věnuje výběru terénu pro začínající lyžaře, zvláště s bezpečným dojezdem.

Čl. 11

Bezpečnost dětí při soutěžích a přehlídkách

(1) Vysílající škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí po dobu dopravy na soutěže a ze soutěží, pokud se se zákonným zástupcem dítěte nedohodne jinak. V průběhu soutěže zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí organizátor.¹⁶

(2) Po dobu vlastní soutěže přebírá náležitý dohled nad dětmi organizátor soutěže. Vyhláší počátek a konec soutěže nebo přehlídky a zajišťuje podmínky pro bezpečnou účast dětí poskytnutím případných ochranných prostředků.

(3) U sportovních soutěží, uměleckých soutěží a dalších soutěží, kde to charakter soutěže vyžaduje a je to dáno organizačním řádem, zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí vysílající škola v plném rozsahu, pokud se se zákonným zástupcem dítěte nedohodne jinak.

Čl. 12

Úrazy dětí

(1) Úrazem dětí je úraz, který se stal dětem při vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. Jedná se tedy zejména o úrazy dětí na vycházkách, výletech, zájezdech, putováních, exkurzích, při koupání, při výuce plavání, při účasti na soutěžích a přehlídkách.

(2) Úrazem dětí není úraz, který se dětem stane na cestě do školy a zpět, nebo na cestě na místo nebo cestou zpět, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo prostory školy při akcích konaných mimo školu.

Čl. 13

¹⁶) Vyhláška MŠMT č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání.

Evidence úrazů dětí

Vedoucí zaměstnanec školy, jemuž byl úraz dítěte hlášen, zajistí, aby byly objektivně zjištěny a případně odstraněny příčiny úrazu.¹⁷

Čl. 14

Odpovědnost za škodu při úrazech dětí

Škola odpovídá v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy¹⁸ dětem za škodu, která jim vznikla v důsledku úrazu. Způsob a rozsah náhrady škody projedná škola se zákonnými zástupci dítěte.

Čl. 15

Sledování úrazovosti dětí

Informace získané při prošetřování jednotlivých úrazů dětí, při sledování celkové školní úrazovosti a rozborů jejich příčin využívají školy, organizace a orgány, v jejichž působnosti je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, k prohloubení preventivní činnosti, a to v anonymizované podobě.

Čl. 16

Kontrolní činnost

(1) Dodržování podmínek pro bezpečnost a ochranu zdraví dětí kontrolují průběžně vedoucí zaměstnanci školy v rámci své působnosti a plnění úkolů v oblasti prevence rizik.

(2) Pedagogičtí pracovníci kontrolují a vyžadují dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, jakož i dodržování pokynů dětmi.

(3) Do programu prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při činnostech organizovaných školou nejméně jednou ročně¹⁹ zahrnují školy také kontrolu tělocvičen a tělocvičného nářadí a náčiní, školních hřišť, školních pozemků i dalších pracovišť školy užívaných dětmi, včetně jejich vybavení. Pokud se na ně a na jejich vybavení vztahují zvláštní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, například o elektrických, plynových, zdvihacích a tlakových zařízeních, provádějí se na nich prostřednictvím osob se zvláštní odbornou způsobilostí odborné kontroly a revize ve lhůtách stanovených těmito předpisy. U tělocvičného nářadí a ostatního náčiní se kromě jeho běžných kontrol a v rámci prověrek

¹⁷) vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸) § 391 zákona č. 262/2006 Sb., (zákoník práce), § 2920, 2921 zákona č. 89/2012 Sb., (občanský zákoník).

¹⁹) § 108 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci provádějí i odborné technické kontroly nejméně jednou za rok, pokud nestanovil výrobce lhůtu kratší. Součástí prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při činnostech organizovaných školou je rovněž kontrola vybavení školy prostředky pro poskytnutí první pomoci, a to jak z hlediska obsahu, tak i lhůt jejich použitelnosti.

Čl. 17

Kontrolu dodržování podmínek pro bezpečnost a ochranu zdraví dětí při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb provádí Česká školní inspekce²⁰, orgány ochrany veřejného zdraví, popřípadě orgány inspekce práce podle zvláštních právních předpisů.

Čl. 18

Závěrečné ustanovení

V Havířově 3. června 2016

**Zpracoval : Radek Srb
OZO v prevenci rizik č. /010/PRE/2016**

**schválila: Bc. Zdeňka Hýžová
ředitelka školy**

²⁰) § 174 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).